

INSTYTUT BADAŃ RYNKU, KONSUMPCJI I KONIUNKTUR

Upadłość konsumencka w Polsce na tle doświadczeń innych krajów Unii Europejskiej

Anna Szymańska

WARSZAWA 2014

Spis treści

Wprowadzenie	7
---------------------------	---

Rozdział 1

Konsument jako uczestnik rynku kredytowo-pożyczkowego	13
1.1. Sytuacja finansowa polskich gospodarstw domowych w latach 2000-2012.....	13
1.1.1. Dochody.....	16
1.1.2. Oszczędności.....	19
1.1.3. Zadłużenie.....	24
1.2. Finansowanie potrzeb gospodarstw domowych z kredytów i pożyczek.....	36
1.2.1. Preferowane źródła finansowania zakupu dóbr i usług konsumpcyjnych.....	36
1.2.2. Kryteria wyboru kredytodawcy lub pożyczkodawcy.....	39
1.3. Ochrona praw konsumentów na rynku kredytowo-pożyczkowym.....	46
1.3.1. Naruszanie praw konsumentów na rynku kredytowo-pożyczkowym.....	46
1.3.2. Wiedza ekonomiczna i edukacja konsumentów.....	51
1.3.3. Instytucje chroniące prawa konsumentów.....	54

Rozdział 2

Rynek kredytów i pożyczek w Polsce	57
2.1. Definicja kredytu i pożyczki oraz klasyfikacja produktów kredytowych.....	57
2.2. Kredyt konsumpcyjny.....	58
2.3. Kredyt hipoteczny.....	60
2.4. Kredyt powiązany z kartą kredytową.....	65
2.5. Kredyt konsumencki.....	67
2.6. Pożyczki udzielane przez instytucje niebankowe.....	72
2.6.1. Pożyczki udzielane przez instytucje parabankowe.....	72
2.6.2. Pożyczki udzielane przez firmy pośrednictwa kredytowego.....	75
2.6.3. Pożyczki social lending.....	77
2.7. Ryzyko kredytowe i badanie zdolności kredytowej klientów.....	80

Rozdział 3

Upadłość konsumencka w Unii Europejskiej	83
3.1. Zadłużenie gospodarstw domowych.....	83
3.2. Zapobieganie nadmiernemu zadłużeniu	88
3.3. Upadłość konsumencka w krajach Unii Europejskiej	92

Rozdział 4

Upadłość konsumencka w Polsce.....	107
4.1. Nadmierne zadłużenie konsumentów i gospodarstw domowych w Polsce.....	107
4.2. Geneza i pierwsze projekty ustaw dotyczących upadłości konsumenckiej	114
4.3. Charakterystyka obowiązującej ustawy regulującej upadłość konsumencką.....	119
4.4. Przegląd projektów upadłościowych. Porównanie polskiej ustawy z regulacjami unijnymi.....	125

Rozdział 5

Upadłość konsumencka – wnioski z badań.....	131
5.1. Nadmierne zadłużenie kredytobiorców w świetle badań własnych	131
5.2. Znajomość upadłości konsumenckiej i ocena przyjętych rozwiązań	138
5.3. Funkcjonowanie ustawy o upadłości konsumenckiej	153
5.4. Ocena ustawy o upadłości konsumenckiej przez ekspertów	159
5.5. Rekomendacje zmian w ustawie o upadłości konsumenckiej sformułowane przez zespół Ministerstwa Sprawiedliwości	167

Podsumowanie.....	170
Bibliografia	176
Streszczenie/Summary	190